

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1989/17

KARAR NO : 1989/17

askeri suç kapsamına giren ırza geçme suçuna ilişkin davanın askeri yargı yerinde ve askeri suç kapsamına girmeyen mesken masuniyetini ihlâl suçuna ilişkin davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

TCK. 416, 418, 430, 193. md.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Üzeyir Kahraman

O L A Y : Çanakkale Boğaz Komutanlığında Deniz eri olup 9/9/1986 tarihinde izinli olarak İstanbulda bulunan sanığın, mesken masuniyetini ihlâl ile reşit olmayan mağdure Saydam Gürdalın rızası ile cinsi münasebette bulunarak kızlığını bozduğu, bu sebeple Türk Ceza Kanununun 416/3, 418/2, 430/2, 193/1 maddeleriyle tecziyesi istemiyle Şişli C. Savcılığı'nın 11/9/1986 günlü, 4450/2089 sayılı iddianamesi ile hakkında kamu davası açılmıştır.

Şişli 1. Asliye Ceza Mahkemesi: 5/11/1986 gününde, 599/536 sayı ile; ırza geçme olayının rızaen olmayıp hileli vasıta ile mağdureyi mukavemete mütedir olmayacak bir hale getirdikten sonra husule geldiği hususunun tartışmalı bulunduğu ve bu nedenle suçun subutu halinde Türk Ceza Kanununun 416/1. maddesi kapsamına girebileceği ve bunun için yüksek dereceli mahkemede davanın rüyyeti gerektiğini belirterek, dosyanın İstanbul nöbetçi ağır ceza mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi : 22/6/1987 gününde, E.1986/223, K. 1987/388 sayı ile; sanığın Türk Ceza Kanununun 416/son. 418/2, 80, 193/1 maddeleriyle mahkûmiyetine karar vermiştir.

Bu kararın sanık tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 5. Ceza Dairesi 24/3/1988 gün, 243/2371 sayı ile; (sanığın suç tarihinde asker olduğunun anlaşılmasına, 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun 152. maddesi "ırz ve iffete tecavüz eden askeri şahıslar hakkında Türk Ceza Kanununun 8. babında yazılı cezalar tatbik olunur" hükmünü içermesine, sanığa isnat olunan mayubiyeti müstelzim şekilde ırza geçme suçunun ırz ve iffete tecavüz niteliğinde bulunup Türk Ceza Kanununun 8. babında yer almasına, 353 sayılı Askeri Yargılama Yasası Usulünün 17. ve 18. maddeleri açıklığına göre davaya bakmanın askeri mahkemenin görevi dahilinde olduğu ve görevsizlik kararı verilmesi gerektiği gözetilmeden duruşmaya devam edilerek yazılı şekilde hüküm kurulması'nın yasaya aykırı bulunduğu gerekçeleriyle mahkûmiyet hükmünün bozulmasına karar vermiştir.

İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi: 23/6/1980 gününde, 119/171 sayı ile; Yargıtay bozma ilâmına uyarak görevsizliğe ve dosyanın askeri mahkemeye gönderilmesine karar vermiştir.

Çanakkale Boğaz Komutanlığı Askeri Mahkemesi: 30/12/1988 gününde, 535/468 sayılı ile; sanığın 15/4/1988 tarihinde terhis edildiği ve bu nedenle 353 sayılı Kanununun 17.maddesi gereğince müsnet suçun askeri suç bulunmaması sebebiyle askeri mahkemede yargılamayı gerektiren ilginin kesilmiş olmasından dolayı görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında, 12/6/1979 günlü, 2247 sayılı Kanununun 14.maddesinde belirlenen olumsuz bir görev uyumsuzluğu doğmuş ve dosya Çanakkale Boğaz Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 31/3/1989 gün, 1989/1 sayılı yazısıyla Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Muammer Turan'ın Başkanlığı'nda, Mebrure Gözdemir, İhsan Özkaya, Yavuz T.Özgen, Nursafa Pandar, Dr.Önder Ayhan ve Duran Dincer'in katılmaları ile yaptığı 1/5/1989 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler ve Yargıtay Başsavcılığı'nın davada askeri yargı yerinin görevli olduğu, Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın ise ırza geçme ve alıkoymak suçuna ait davanın askeri yargı yerinde, mesken masuniyetini ihlâl suçuna ilişkin davanın da adli yargı yerinde görülmesi gerektiği yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bekir Mavıoğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ahmet Alkış'ın aynı doğrultudaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Olay 9/9/1986 tarihinde sanığın reşit olmayan mağdurenin rızası ile cinsi münasebette bulunarak kızlığını bozması ve mesken masuniyetini ihlâl etmesi iddiasından ibarettir. Sanık hakkındaki Türk Ceza Kanununun 416/3, 418, 430/2.maddelerine mümas reşit olmayan mağdure ile rızasıyla cinsi münasebette bulunma ve kızlığını bozma ve alıkoyma yönünden görev konusu incelendikte;

353 Sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun askeri mahkemelerin görevleri başlığı altında düzenlenen ve genel görevi gösteren 9. maddesinde "askeri mahkemeler kanunlarında aksi yazılı olmadıkça, asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişilerin aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler"denilmektedir.

Suç tarihinde sanık askerdir.

Gerek öğretilerde gerekse uygulamada "askeri suç" asker kişilerin tarafından işlenmesi olanağı bulunup da Türk Ceza Kanununda bir bölümü veya bütünü düzenlenmiş ve askeri bir hizmet ^{görevin} ve/ihlâlini ifade eden suçlarla bu nitelikte olmamakla beraber askeri bir menfaati koruma amacına güden, Askeri Ceza Kanunu tarafından düzenlenen veya yapılan gönderme nedeniyle bu kanunun uygulama alanına giren suçlar olarak tanımlanmaktadır.

Dava konusu olayda sanığa atılı suç, Askeri Ceza Kanununun "askerlik şeref ve haysiyetine dokunan suçlar ve cezalar" başlığını taşıyan 11.babında yer alan 152.maddesi ile Türk Ceza Kanununa göndermede bulunulan ve anılan kanunun 416, 418/2, 430/2.maddelerinde yaptırma bağlanan suçlardır. Askeri Ceza Kanununun 152.maddesi, "ırz ve iffete tecavüz edenler" başlığı altında, "ırz ve iffete tecavüz eden askeri şahıslar hakkında Türk Ceza Kanununun 8.babında yazılı cezalar tatbik olunur" hükmünü taşımakta ve bu babın 1.faslında cebren ırza geçen, küçükleri baştan çıkararak ve iffete taarruz edenlere" 2. faslında ise kadın, kız ve erkek

kaçırma suçlarını işleyenlere ilişkin 416 ve 430.maddeler yer almaktadır.

Askeri Ceza Kanununun 152. maddesi, ırz ve iffete tecavüz edenler hakkında Türk Ceza Kanununa göndermede bulunması nedeniyle sanığa atılı suçun niteliğinin saptanması gerekir.

Genelde "ırz ve iffete tecavüz" bir kimsenin başkaları tarafından dokunulması, saygı gösterilmesi gereken, özellikle cinsel konularda namusuna yönelik saldırı, el uzatma ve sataşmadır. Bu nedenle Türk Ceza Kanununun 416 ve 430. maddelerinde düzenlenen ırza geçme ve alıkoyma suçlarının ırz ve iffete tecavüz niteliğinde olduğu, asker kişi tarafından işlenen bu suçların askerlik şeref ve haysiyetine dokunan ve Askeri Ceza Kanununun 152. maddesi kapsamında olan suçlardan bulunduğu hususunda kuşkuya yer bulunmamaktadır.

Öte yandan dosya içeriğinden sanığın terhis edilmek suretiyle askerlikle ilgisi kesildiği anlaşılmış ise de, 353 sayılı Kanununun 17. maddesi, askeri mahkemelerce yargılamayı gerektiren ilginin kesilmesinin, daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevini değiştirmeyeceğini ancak işlenen suç askeri bir suç değilse veya askeri bir suçla bağlı bulunmuyorsa soruşturmaya başlanmış olsa dahi askeri mahkemelerin görevinin sona ereceğini öngörmektedir. Bu hükme göre ve yukarıda belirtildiği gibi suç, açıkça askeri bir suç bulunduğundan sanığın terhis olmasına rağmen davaya bakmak askeri mahkemenin görevi içindedir.

Bu nedenlerle, kızlık bozma ve alıkoyma suçlarına ilişkin davanın askeri yargı yerinde görülmesi ve Çanakkale Boğaz Komutanlığı Askeri Mahkemesinin görevsizlik kararının yukarıda belirtilen suçlara ilişkin kısmının kaldırılması gerekir.

Sanığa atılı mesken masuniyetini ihlâl suçu yönünden görev konusunun incelenmesine gelinde; bu suç, Askeri Ceza Kanununda yazılı suçlardan olmadığı gibi, Askeri Ceza Kanunu ile Türk Ceza Kanununa atıf yapılmış olan suçlardan da değildir. Bu nedenle bu suç "askeri suç" kapsamına girmediği gibi, asker kişi aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarakda işlenmemiştir.

353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun "askeri mahkemelere ve adliye mahkemelerine tâbi iki suç işlenmesi halinde yargılama önceliği"ni belirten 13. maddesinde (bir kişi hakkında askeri mahkemelerin görevli olduğu bir suç ile adliye mahkemelerine ait diğer bir suçtan dolayı aynı zamanda kovuşturmaya başlanmış olursa, sanık önce askeri suçtan dolayı askeri mahkemede sonra da adliye mahkemesine ait suçtan adliye mahkemesinde yargılanır.

Askeri Mahkemeler bu durumlarda yargılamayı ivedilikle sonuçlandırır ve diğer suçla ilişkin davaya bakan adliye mahkemesinde cezaların içtimatına ait kuralları uygular) denilmiştir,

Bu itibarla mesken masuniyetini ihlâl suçuna ilişkin davanın adli

yargı yerinde görülmesi ve İstanbul 3.Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının mesken masuniyetini ihlâl suçuna ilişkin kısmının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmektedir.

Bu görüşe üye Mebrure Gözdemir katılmamıştır.

S O N U Ç : Anlaşmazlığın niteliğine göre sanığa atılı ırza geçme suçuna ilişkin davanın askeri yargı yerinde görülmesi gerektiğine ve bu nedenle Çanak-kale Boğaz Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 30/12/1988 günlü, 535/468 sayılı görevsizlik kararının sanığa atılı ırza geçme suçuna ilişkin kısmının kaldırılmasına oybirliğiyle ve mesken masuniyetini ihlâl suçu nedeniyle açılan kamu davasının adli yargı yerinde görülmesi gerektiğine ve bu nedenle İstanbul 3.Ağır Ceza Mahkemesi'nin 23/6/1988 günlü, 119/171 sayılı kararının mesken masuniyetini ihlâl suçuna ilişkin kısmının kaldırılmasına Üye Mebrure Gözdemir'in karşı oyuyla ve oyçokluğuyla 1/5/1989 gününde kesin olarak karar verildi.

Başkan

Muammer TÜRKAN

Üye

Mebrure Gözdemir

Üye

İhsan İnkaya

Üye

Yavuz Tuzgen

Üye

Nursafa Pandar

Üye

Dunay Bingör

Üye

Dr.Önder Ayhan

G/T.

Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygulanır.

Başkan

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1989/17

KARAR NO : 1989/17

KARŞI OY YAZISI

353 Sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu'nun konuya ilişkin;

17.maddesi: "Askeri Mahkemelerde yargılamayı gerektiren ilginin ke- silmesi daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakmak görevini de- ğiştirmez.Ancak;İşlenen askeri bir suç değilse veya askeri birsuça bağlı bulunmuyor- sa soruşturmaya başlanmış olsa dahi Askeri Mahkemenin görevi kona erer." hükmü ile,

18.maddesi: "Bir kimse birkaç suçtan sanık olur veya bir suçta ne sıfatla olursa olsun birkaç sanık bulunursa bağlılık var sayılır." hükmü açıklığı karşısında;

Davaya konu,işlendiği tarihte Çanakkale Boğaz Komutanlığında Deniz eri olan sanık Üzeyir Kahraman'a yükletilen 1632 Sayılı Askeri Ceza Kanununun 152. maddesi kapsamında sayılan; TCK.nun 416/3,418/2,430/2. ve TCK.nun 193/1.maddesine aykırı davranış suçlarının aynı gün ve aynı mahalde işlenmiş olması nedeniyle irtibatlı bulunmasına,görevli yargı yeri belirlenmesinde irtibat durumunun da gözetilme- sinin gerekmesi ve ayrıca kanıtların aynı yargı yerinde değerlendirilmesinde yarar mülahaza edildiği cihetle sanık hakkındaki mesken masumiyetini ihlâl suçuna ilişkin davaya da Askeri Yargı yerinde bakılması gerektiği düşüncesiyle bu hususa yönelik çoğunluk görüşüne katşırım.

Üye

Mebrure GÖZDEMİR